

Zittingsdocument

B10-0451/2025 }
B10-0452/2025 }
B10-0453/2025 }
B10-0454/2025 }
B10-0455/2025 } RC1

17.10.2025

GEZAMENLIJKE ONTWERPRESOLUTIE

ingediend overeenkomstig artikel 136, leden 2 en 4, van het Reglement

ter vervanging van de volgende ontwerpresoluties:

B10-0451/2025 (Verts/ALE)

B10-0452/2025 (Renew)

B10-0453/2025 (S&D)

B10-0454/2025 (PPE)

B10-0455/2025 (ECR)

over de situatie in Belarus vijf jaar na de frauduleuze presidentsverkiezingen
(2025/2900(RSP))

Ondřej Kolář, Michael Gahler, Andrzej Halicki, Sebastião Bugalho, David McAllister, Tomas Tobé, Željana Zovko, Isabel Wiseler-Lima, Mika Aaltola, Wouter Beke, Krzysztof Brejza, Daniel Caspary, Jan Farský, Mircea-Gheorghe Hava, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, Antonio López-Istúriz White, Liudas Mažylis, Ana Miguel Pedro, Paulius Saudargas, Davor Ivo Stier, Michał Szczerba, Alice Teodorescu Măwe, Ingeborg ter Laak, Alexandra Mehnert
namens de PPE-Fractie

RC\1330233NL.docx

PE778.770v01-00 }
PE778.772v01-00 }
PE778.773v01-00 }
PE778.774v01-00 }
PE778.775v01-00 } RC1

Yannis Maniatis, Nacho Sánchez Amor, Pierfrancesco Maran
namens de S&D-Fractie

Adam Bielan, Małgorzata Gosiewska, Jadwiga Wiśniewska, Mariusz Kamiński, Maciej Wąsik, Alexandr Vondra, Roberts Zīle, Joachim Stanisław Brudziński, Sebastian Tynkkynen, Rihards Kols, Anna Zalewska, Veronika Vrecionová, Ondřej Krutílek, Assita Kanko, Carlo Fidanza

namens de ECR-Fractie

Helmut Brandstätter, Petras Auštrevičius, Dan Barna, Ľubica Karvašová, Michał Kobosko, Ilhan Kyuchuk, Jan-Christoph Oetjen, Urmas Paet, Marie-Agnes Strack-Zimmermann, Hilde Vautmans, Lucia Yar, Dainius Žalimas

namens de Renew-Fractie

Sergey Lagodinsky, Markéta Gregorová

namens de Verts/ALE-Fractie

**Resolutie van het Europees Parlement over de situatie in Belarus vijf jaar na de frauduleuze presidentsverkiezingen
(2025/2900(RSP))**

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over Belarus, met name die welke zijn aangenomen sinds de frauduleuze presidentsverkiezingen van 2020,
- gezien de gezamenlijke verklaring van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de commissaris voor Uitbreiding van 9 augustus 2025 over de situatie in Belarus, vijf jaar na de frauduleuze presidentsverkiezingen,
- gezien de verklaring van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid namens de EU van 17 september 2025 over de gezamenlijke strategische militaire oefening “Zapad 2025”,
- gezien de verklaringen van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 26 februari 2024 over parlements- en lokale verkiezingen en van 1 augustus 2024 over de vrijlating van een aantal politieke gevangenen, en de verklaring van de hoge vertegenwoordiger namens de EU van 8 augustus 2023, drie jaar na de frauduleuze presidentsverkiezingen,
- gezien de conclusies van de Raad van 12 oktober 2020 en 19 februari 2024 over Belarus, en de conclusies van de Europese Raad van 22 oktober 2021 over Belarus,
- gezien de op 3 mei 2024 ondertekende intentieverklaring inzake samenwerking tussen het Europees Parlement en de Belarussische democratische krachten,
- gezien de Luxemburgse Oplossingen voor het aanpakken van de specifieke uitdagingen waarmee Belarussen in ballingschap worden geconfronteerd, vastgesteld op 6 en 7 juni 2024 onder auspiciën van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa,
- gezien het verslag van de speciale rapporteur van de VN van 22 april 2025 over de ontwikkelingen op het gebied van de mensenrechten in Belarus tussen 1 april 2024 en 31 maart 2025, en het verslag van het Bureau van de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten (OHCHR) van 25 maart 2024 over de mensenrechtensituatie in Belarus in de aanloop naar en na de presidentsverkiezingen van 2020,
- gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, het VN-Handvest, het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind, het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing en alle andere internationale mensenrechteninstrumenten waarbij Belarus partij is,
- gezien de resolutie van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa van

24 juni 2025, getiteld “Legal and human rights issues in the context of the Russian Federation’s aggression against Ukraine” (Juridische en mensenrechtenkwesties in de context van de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne), waarin Aljaksandr Loekasjenka verantwoordelijk wordt gesteld voor de illegale overbrenging van Oekraïense kinderen naar Belarus,

- gezien artikel 136, leden 2 en 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat meer dan vijf jaar na de frauduleuze presidentsverkiezingen van 9 augustus 2020 en het daaropvolgende hardhandige optreden tegen vreedzame prodemocratische protesten, de mensenrechtensituatie in Belarus nog steeds precair is; overwegende dat het onrechtmatige regime van Aljaksandr Loekasjenka met Russische steun een niet-aflatende repressiecampagne heeft gevoerd tegen vreedzame demonstranten, democratische leiders, advocaten, journalisten, atleten, artiesten, vakbonden, religieuze leiders, actoren uit het maatschappelijk middenveld en anderen;
- B. overwegende dat de massale mobilisatie van Belarussische burgers in 2020 een ongekende roep om democratie, gerechtigheid en mensenrechten vormde en werd beantwoord met systematische mensenrechtenschendingen, met inbegrip van grootschalige arrestaties, foltering, gedwongen verdwijningen en de bevestigde dood van ten minste een dozijn vreedzame demonstranten; overwegende dat tot de slachtoffers onder meer de volgende personen behoren: Vitold Asjoerak, Alena Amelina, Raman Bandarenka, Valery Bohdan, Hanna Kandratsenka, Tamara Karavaj, Vadzim Chrasko, Mikalaj Klimovitsj, Aljaksandr Koelinitsj, Ihar Lednik, Oeladzimir Krysjonak, Nikita Krywtsow, Andrej Padnjabenny, Artsjom Paroekaw, Ales Poesjkin, Dzmitry Sarokin, Sjarhej Sjtsjatsinka, Dzmitry Sjlethawer, Valjantsin Sjtermer, Dzmitry Stachowski, Kanstantsin Sjysmakow, Aljaksandr Tarajkowski en Aljaksandr Vichor; overwegende dat hun dood een illustratie is van de minachting van het regime voor het menselijk leven en de grondrechten;
- C. overwegende dat geen van de zes afgelopen presidentsverkiezingen in Belarus vrij of eerlijk waren, ook niet de schijnverkiezingen van 26 januari 2025, die werden gehouden te midden van arrestaties en repressie; overwegende dat het regime van Loekasjenka een klimaat van angst en intimidatie in stand houdt, waarbij afwijkende politieke meningen monddood worden gemaakt, de vrijheid van meningsuiting wordt beknot en vreedzame vergadering wordt verhinderd; overwegende dat er geen officiële waarnemingsmissies uit democratische landen aanwezig waren bij de schijnverkiezingen en dat het Europees Parlement en gelijkgestemde partners deze verkiezingen niet hebben erkend;
- D. overwegende dat het 31 jaar durende autoritaire regime van Aljaksandr Loekasjenka wordt gekenmerkt door de systematische repressie van politieke tegenstanders en dissidenten, onder meer in de vorm van gedwongen verdwijningen van Loekasjenka’s critici; overwegende dat Loekasjenka voornamelijk aan de macht blijft dankzij de loyaliteit van het establishment en de veiligheidstroepen, en met aanzienlijke politieke, economische, propagandistische en veiligheidssteun van de Russische Federatie;
- E. overwegende dat volgens het mensenrechtencentrum “Viasna” sinds 2020 meer dan 8 900 personen zijn geconfronteerd met politiek gemotiveerde aanklachten, en meer dan

RC\1330233NL.docx

4/14

PE778.770v01-00 }

PE778.772v01-00 }

PE778.773v01-00 }

PE778.774v01-00 }

PE778.775v01-00 } RC1

1 200 politieke gevangenen opgesloten blijven, van wie velen worden vastgehouden in slechte omstandigheden die hun leven in gevaar brengen; overwegende dat alleen al in september 2025 96 gevallen van politieke repressie werden geregistreerd, en dat 77 personen in die maand als politieke gevangenen werden erkend;

- F. overwegende dat verschillende politieke gevangenen in gevangenschap of kort na hun vrijlating zijn gestorven als gevolg van de onmenselijke omstandigheden die zij in de gevangenis hebben moeten verduren; overwegende dat meerdere internationale organisaties, waaronder het OHCHR, systematische schendingen van de mensenrechten in Belarus hebben gedocumenteerd, met inbegrip van foltering, willekeurige opsluitingen, gevangenschap of een andere ernstige beroving van de lichamelijke vrijheid, gedwongen verdwijningen, dwangarbeid, ontzegging van medische zorg, beperkte bezoekmogelijkheden voor advocaten en familieleden, eenzame opsluiting, vervolging op politieke gronden of op grond van nationaliteit, deportatie en onderdrukking van fundamentele vrijheden; overwegende dat het gevangeniswezen functioneert als een netwerk van kampen voor dwangarbeid, waarbij gevangenen, met inbegrip van politieke gevangenen, gedwongen worden in onveilige en vernederende omstandigheden arbeid te verrichten;
- G. overwegende dat de meer dan 175 vrouwelijke politieke gevangenen het slachtoffer zijn van gericht misbruik, vernedering en dreigementen dat zij hun kinderen zullen verliezen, en dat internationale waarnemers de toegang tot gevangenisson wordt ontzegd;
- H. overwegende dat het regime gebruikmaakt van massasurveillance, censuur en desinformatie, gericht op zowel het binnenland als de EU; overwegende dat “extremisme” het vaakst voorkomende voorwendsel is voor de vervolging van politieke gevangenen, en dat de “lijst van extremisten” van het regime nu meer dan 5 800 mensen omvat; overwegende dat de rechterlijke macht, openbare aanklagers en rechtshandavingsinstanties zijn geïnstrumentaliseerd om mensenrechtenschendingen en misdrijven tegen de menselijkheid te plegen;
- I. overwegende dat er nog steeds ten minste vijf politieke gevangenen in incommunicado gevangenschap worden vastgehouden, namelijk Viktor Babaryka, Maksim Znak, Oeladzimir Kniha, Aljaksandr Aranovitj en Mikalaj Statkevitsj; overwegende dat Maria Kalesnikava lang in incommunicado gevangenschap werd vastgehouden, en dat onlangs voor het eerst in tweeënhalf jaar een brief van haar de buitenwereld heeft bereikt; overwegende dat Andrzej Poczobut, journalist en lid van de Bond van Polen in Belarus, die met ernstige gezondheidsproblemen kampt, tot meerdere jaren gevangenisstraf is veroordeeld en onder barre omstandigheden in een isoleercel gevangen blijft zitten; overwegende dat Andrzej Poczobut een van de finalisten is van de Sacharovprijs voor de vrijheid van denken 2025 van het Parlement; overwegende dat winnaar van de Nobelprijs voor de Vrede Ales Bjaljatski tijdens zijn gevangenschap is onderworpen aan dwangarbeid en straffen, en dat hem noodzakelijke medische zorg werd ontzegd;
- J. overwegende dat Loekasjenka in 2024 meer dan 200 politieke gevangenen “gratie” heeft verleend in een poging om bepaalde westerse sancties opgeheven te krijgen, maar

dat de politieke arrestaties zijn voortgezet, met alleen al in 2024 ten minste 1 721 veroordelingen op grond van politieke aanklachten; overwegende dat het regime in 2025 verder is gegaan met het vrijlaten van gevangenen, maar ook vele anderen heeft gearresteerd en gedetineerd inzet als onderhandelingsmiddel om concessies af te dwingen van westerse landen; overwegende dat alle vrijgelaten politieke gevangenen verklaren gefolterd te zijn;

- K. overwegende dat Sjarhej Tsichanowski, winnaar van de Sacharovprijs van het Parlement, na meer dan vijf jaar gevangenisstraf en eenzame opsluiting is vrijgelaten op 21 juni 2025, samen met 13 andere politieke gevangenen; overwegende dat een van de vrijgelatenen, de winnaar van de Sacharovprijs 2020 Mikalaj Statkevitsj, weigerde de grens met Litouwen over te steken, opnieuw gevangen werd genomen en in incommunicado gevangenschap wordt vastgehouden;
- L. overwegende dat de speciale rapporteur van de VN voor Belarus heeft vastgesteld dat er sinds 2020 sprake is van systematische zuiveringen van maatschappelijke organisaties, waarbij mensenrechtengroeperingen, onafhankelijke vakbonden, politieke partijen en religieuze organisaties het doelwit zijn; overwegende dat bijna 2 000 maatschappelijke organisaties, waaronder niet-gouvernementele organisaties en vakbonden, zijn opgedoekt; overwegende dat het regime van Loekasjenka wetgeving tegen extremisme hanteert om onafhankelijke media te belemmeren, en dat de meeste van deze media thans als “extremistisch” zijn bestempeld; overwegende dat volgens de Belarussische Vereniging van Journalisten momenteel 33 mediavertegenwoordigers, waaronder journalisten, verslaggevers en bloggers, gevangen zitten, 83 mediamedewerkers de afgelopen vijf jaar zijn vervolgd en meer dan 400 in ballingschap verblijven; overwegende dat onafhankelijke media, zoals Belsat TV, Charter 97, Nexta, Radio Racyja, Radio Svaboda en Nasja Niva, essentiële informatie verstrekken en een platform bieden voor democratische stemmen;
- M. overwegende dat het regime van Loekasjenka gekenmerkt wordt door de opzettelijke vernietiging van de nationale identiteit van de Belarussen, met inbegrip van hun taal en cultuur; overwegende dat sinds 2020 meer dan 6 000 leraren hun baan hebben verloren als gevolg van de repressie, dat meer dan 50 leraren gevangen zijn gezet en dat onderwijs in de Belarussische taal wordt afgebouwd tegen de achtergrond van de toenemende militarisering van scholen; overwegende dat instellingen voor hoger onderwijs en academici in ballingschap worden geïntimideerd en bestempeld als “extremistische organisaties”;
- N. overwegende dat onder het regime van Loekasjenka meer dan 250 terdoodveroordeelden zijn geëxecuteerd; overwegende dat Belarus het enige land in Europa en Centraal-Azië blijft dat nog de doodstraf kent, en dat het toepassingsgebied ervan zelfs is uitgebreid tot vaag gedefinieerde terroristische daden in 2022 en tot “verraad tegen de staat” in 2023;
- O. overwegende dat sinds 2020 meer dan 500 000 Belarussen het land zijn ontvlucht, en dat sommigen van hen nog steeds door het regime van Loekasjenka worden vervolgd en geïntimideerd, onder meer met processen bij verstek, bedreigingen door de

veiligheidstroepen, druk op familieleden, inbeslagname van eigendommen en andere beperkingen; overwegende dat ballingen door beperkingen op het vernieuwen van Belarussische documenten vanuit het buitenland in een juridisch vacuüm terechtkomen; overwegende dat het gevaarlijk is om terug te keren naar Belarus, aangezien veel van degenen die sinds 2020 zijn teruggekeerd, zijn veroordeeld op grond van politiek gemotiveerde aanklachten; overwegende dat het Belarussische regime tot de tien grootste actoren van transnationale repressie behoort;

- P. overwegende dat de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging in Belarus steeds verder achteruitgaat; overwegende dat de Belarussische geestelijken en gelovigen te maken krijgen met systematische druk, waaronder strafrechtelijke en administratieve vervolging, invallen in gebedshuizen en het bestempelen van onafhankelijke religieuze initiatieven als “extremistische groeperingen”; overwegende dat verschillende christelijke geestelijken achter de tralies blijven zitten vanwege hun religieuze werkzaamheden, waaronder Sjarhej Rezanovitsj, Andrzej Juchniewicz, Henryk Okołotowicz, Grzegorz Gawel en Aleh Lojka;
- Q. overwegende dat de lhbtq+-gemeenschap in Belarus nog altijd te maken heeft met intimidatie, alsook met willekeurige arrestaties; overwegende dat Belarus in een poging om de discriminerende propagandawetgeving van Rusland te kopiëren, zich nog meer heeft gericht tegen de lhbtq+-gemeenschap; overwegende dat een nieuw wetsontwerp gevangenisstraf voorstelt voor het delen van informatie over lhbtq+-kwesties, kinderloosheid of het “erkennen van pedofilie als aanvaardbaar”, wat een ernstig risico op massale censuur en intimidatie oplevert; overwegende dat het opnemen van pedofilie op dezelfde lijst als lhbtq+ en kinderloosheid opzettelijke manipulatie vormt;
- R. overwegende dat het regime van Loekasjenka de afgelopen jaren de druk op het personeel van in Belarus geaccrediteerde westerse diplomatieke missies en op andere buitenlanders in het land heeft opgevoerd;
- S. overwegende dat Belarussische democratische leiders in ballingschap, ondanks vervolging en bedreigingen, hun werk moedig voortzetten en daarbij opkomen voor de mensenrechten en het verlangen van het Belarussische volk naar een vrij, democratisch en onafhankelijk Belarus vertegenwoordigen; overwegende dat het Europees Parlement en de Belarussische democratische krachten zich blijven inzetten voor het herstel van de democratie aan de hand van vrije en eerlijke verkiezingen, de rechtsstaat en Europese integratie;
- T. overwegende dat het regime van Loekasjenka de grootschalige Russische invasie van Oekraïne mogelijk heeft gemaakt door Russische troepen toegang te verlenen tot het Belarussische grondgebied en hen te voorzien van munitie, brandstof en andere voorraden; overwegende dat in artikel 133 van het Belarussische wetboek van strafrecht weliswaar is bepaald dat huurlingen gestraft kunnen worden met een gevangenisstraf van maximaal zeven jaar, maar dat er sinds 2014 nog geen enkele Belarus die aan de zijde van Rusland heeft gestreden hiervoor is bestraft; overwegende dat de opstelling van Russische kernwapens op Belarussisch grondgebied de regionale instabiliteit vergroot en de Europese veiligheid bedreigt; overwegende dat het regime van

Loekasjenka, met de hulp van Rusland, bepaalde sancties omzeilt door middel van preferentiële markttoegang en het gebruik van Russische infrastructuur;

- U. overwegende dat de Belarussische bevolking voor het overgrote deel tegen de Russische oorlog tegen Oekraïne is, een standpunt dat de rechtstreekse betrokkenheid van Belarus bij het conflict heeft helpen beperken en aantoonst dat de Belarussische natie zich inzet voor vrede, onafhankelijkheid en Europese waarden;
- V. overwegende dat Belarus volgens het verslag van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken van 2025 over mensenhandel een van de belangrijkste knooppunten voor mensenhandel is en aan Belarussen en buitenlandse burgers nog steeds dwangarbeid oplegt; overwegende dat de Belarussische autoriteiten meer dan 2 400 niet-begeleide kinderen uit kwetsbare Oekraïense gemeenschappen naar Belarus hebben overgebracht en deze in instellingen hebben geplaatst waar velen zijn onderworpen aan “heropvoeding” en een militaire opleiding hebben gekregen; overwegende dat het Belarussische regime ijverig Russische beleidsmaatregelen overneemt ter vernietiging van de Oekraïense identiteit door middel van indoctrinatie van Oekraïense kinderen;
- W. overwegende dat Belarussische kinderen onder het mom van “patriottische opvoeding” worden klaargestoomd voor militaire dienst, en dat duizenden kinderen deelnemen aan activiteiten van militair-patriottische clubs; overwegende dat achter de bij de “patriottische opvoeding” gebruikte retoriek de militarisering van minderjarigen, hun training in het gebruik van gevechtswapens en hun indoctrinatie met pro-Russische narratieven schuilgaat;
- X. overwegende dat het Belarussische regime zich nog meer heeft afgestemd op de Russische Federatie; overwegende dat Belarus van 12 tot en met 16 september 2025 de gezamenlijke strategische militaire oefening “Zapad 2025” met Rusland heeft gehouden, de eerste oefening van dit soort sinds de grootschalige Russische invasie van Oekraïne in 2022; overwegende dat Polen op 12 september 2025 gedwongen werd alle grensovergangen met Belarus tijdelijk te sluiten, onder verwijzing naar bezorgdheid over een mogelijke escalatie;
- Y. overwegende dat Belarus helpt bij pogingen van Rusland en andere actoren om de EU te destabiliseren en de Europese aspiraties van de buurlanden van de EU te ondermijnen; overwegende dat Belarussische en Russische instructeurs in Servië meer dan 150 pro-Russische activisten uit de Republiek Moldavië hebben opgeleid om Moldavië na de recente verkiezingen aldaar te destabiliseren; overwegende dat Moldavië de toegang heeft geweigerd aan 195 Russische en Belarussische atleten en activisten, waaronder Dzmitry Sjakoeta, een van de verdachten van de moord op de Belarussische democratische activist Raman Bandarenka;
- Z. overwegende dat Belarus migratie blijft instrumentaliseren aan zijn grenzen met Polen, Letland en Litouwen, door opzettelijk migranten bijeen te brengen en hen te dwingen zich naar de buitengrenzen van de EU te begeven; overwegende dat Belarus te kampen heeft met een acuut tekort aan arbeidskrachten als gevolg van repressie, willekeurige opsluitingen en gedwongen emigratie; overwegende dat het regime van Loekasjenka overeenkomsten met derde landen heeft gesloten om naar verluidt arbeidskrachten aan

te trekken; overwegende dat deze regelingen het risico vergroten dat migratie tegen de EU wordt geïnstrumentaliseerd; overwegende dat het Belarussische regime na de terugkeer van Loekasjenka uit Moskou in september 2025 zijn hybride acties in verband met de instrumentalisering van migratie heeft opgevoerd om de EU te destabiliseren; overwegende dat het regime vanop Belarussisch grondgebied ook drones en weerballonnen het luchtruim van naburige EU-lidstaten heeft doen of laten binnendringen, waardoor de luchtvaart in gevaar werd gebracht en luchthavens moesten worden gesloten, hetgeen een bedreiging vormt voor de veiligheid en de economie van deze landen;

- AA. overwegende dat de inlichtingendiensten van Tsjechië, Hongarije en Roemenië een Belarussisch spionagenetwerk hebben ontmanteld dat onder diplomatieke dekmantel opereerde, waardoor het zich onbeperkt kon bewegen in de EU;
- AB. overwegende dat de kerncentrale van Astravets, die gelegen is aan de grens tussen Belarus en Litouwen, te kampen heeft gehad met tal van problemen, en dat Belarus nu van plan is een nucleaire afvalstortplaats in de buurt van de Litouwse grens te bouwen; overwegende dat het regime van Loekasjenka ook van plan is een tweede kerncentrale in het oosten van het land te bouwen om elektriciteit te leveren, ook aan delen van Oekraïne die door Rusland worden bezet;
- AC. overwegende dat de EU sinds 2020 170 miljoen EUR heeft vrijgemaakt om het Belarussische maatschappelijk middenveld, onafhankelijke media en slachtoffers van repressie te ondersteunen, en gerichte sancties heeft opgelegd aan Belarus als reactie op de frauduleuze verkiezingen van 2020, mensenrechtenschendingen en de medeplichtigheid van Belarus aan de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, met inbegrip van handelsbeperkingen en sancties tegen 310 personen, waaronder Loekasjenka, en 46 entiteiten;
- AD. overwegende dat de aangekondigde bezuinigingen op de steun van de VS aan Belarussische onafhankelijke media en niet-gouvernementele organisaties ertoe kunnen leiden dat sommige organisaties al hun financiering verliezen; overwegende dat Europese partners de kloof slechts gedeeltelijk hebben gedicht;
1. veroordeelt nogmaals krachtig de onderdrukking in Belarus en betuigt opnieuw zijn onverkorte solidariteit met al diegenen die blijven strijden tegen de grootschalige en systematische onderdrukking door het regime van Loekasjenka in het land; herhaalt zijn verzoek om alle politieke gevangenen en personen die willekeurig worden vastgehouden, onmiddellijk en onvoorwaardelijk vrij te laten en dringt bovendien aan op compensatie en het herstel van hun rechten; veroordeelt de instrumentalisering van de rechterlijke macht, openbare aanklagers en rechtshandavingsinstanties om mensenrechtenschendingen en misdrijven tegen de menselijkheid te plegen;
 2. spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de situatie van politieke gevangenen, waaronder Ales Bjaljatski, Maria Kalesnikava, Viktor Babaryka, Andrzej Poczobut, Mikalaj Statkevitsj, Valjantsin Stefanovitsj, Maksim Znak, Marfa Rabkova, Oeladzymir Labkovitsj, Anastasiya Lojka, Iryna Takartsjoek, Jana Pintsjoek, Mikalaj Bankow, Andrej Navitski, Henrych Akalatovitsj, Oeladzymir Kniha, Pavel Sevjarjynets en

anderen, van wie velen te maken hebben met ernstige gezondheidsproblemen zonder toegang tot behoorlijke medische zorg, alsook met langdurig isolement, mishandeling en foltering; herhaalt zijn oproep aan de Belarussische autoriteiten om de rechten van gedetineerden te eerbiedigen, medische zorg te verstrekken en toegang te verlenen tot advocaten, familieleden en internationale organisaties;

3. herhaalt zijn oproep aan de EU en de lidstaten om politieke gevangenen en hun families te steunen, onder meer door een bewijs van de verblijfplaats van politieke gevangenen te eisen, te verzoeken dat zij worden vrijgelaten, de procedures voor het verkrijgen van visa en identiteitsdocumenten te vereenvoudigen en eerherstel en andere steun te verlenen; roept de EU-delegatie en de ambassades van de lidstaten in Belarus op om de processen van politieke gevangenen waar mogelijk te blijven observeren en volgen; vraagt dat onmiddellijk onafhankelijk onderzoek wordt ingesteld naar alle politieke gevangenen die in hechtenis zijn gestorven; herhaalt zijn verzoek aan de Commissie en de lidstaten om de procedures voor het verkrijgen van een visum en verblijfsvergunning te vereenvoudigen voor personen die Belarus om politieke redenen ontvluchten, gemeenschappelijke regels en procedures uit te werken om met gevallen van staatloosheid om te gaan, en steun te verlenen aan in de EU verblijvende Belarussen met identiteitsdocumenten die op het punt staan te vervallen en niet kunnen worden verlengd zonder terug te keren naar Belarus;
4. herhaalt dat het Aljaksandr Loekasjenka niet erkent als legitieme president van Belarus en spreekt nogmaals zijn steun uit voor de Belarussische democratische krachten onder leiding van Svjatlana Tsichanowskaja en voor de democratische aspiraties van het Belarussische volk; verzoekt de EU en haar lidstaten samen te werken met derde landen om het beleid van niet-erkenning van Loekasjenka als president van Belarus te versterken; benadrukt het belang van aanhoudende betrokkenheid van de EU bij Belarussische democratische actoren, waarbij ervoor wordt gezorgd dat hun inspanningen politieke, financiële en veiligheidssteun krijgen;
5. herhaalt zijn eerdere oproepen tot het organiseren van nieuwe vrije en eerlijke verkiezingen met internationale waarnemers van het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten (ODIHR) van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE); benadrukt dat verkiezingen in de huidige sfeer van angst en repressie, waarbij alle internationale normen worden geschonden, niet als vrij en eerlijk kunnen worden beschouwd;
6. waarschuwt voor de instrumentalisering door Loekasjenka van politieke gevangenen om concessies van het Westen af te dwingen; neemt kennis van de vrijlating van tientallen politieke gevangenen en moedigt de EU, de Verenigde Staten en andere gelijkgestemde partners aan te blijven werken aan de daadwerkelijke vrijlating van alle politieke gevangenen in Belarus en tegelijkertijd de druk op het regime verder op te voeren; herhaalt dat elke keer dat gevangenen zijn vrijgelaten, er daarna andere mensen gevangen zijn genomen; spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de opheffing van de sancties die de VS aan de Belarussische luchtvaartmaatschappij Belavia hadden opgelegd na de omleiding van een Ryanair-vlucht in 2021, en merkt op dat Belavia medeplichtig is aan de instrumentalisering van migratie;

7. prijst de veerkracht van het Belarussische maatschappelijk middenveld en de Belarussische democratische krachten; betuigt nogmaals zijn solidariteit met de bevolking van Belarus en zijn steun voor haar legitieme aspiraties voor een democratische en Europese toekomst, en blijft vastbesloten samen te werken met de Belarussische democratische krachten, het maatschappelijk middenveld en onafhankelijke media ten behoeve van de bevolking van Belarus;
8. verzoekt de EU en haar lidstaten steun te blijven verlenen aan de Belarussische democratische krachten, het maatschappelijk middenveld, studenten, onderzoekers, journalisten, vakbondsleiders, beroepsbeoefenaars in ballingschap en anderen, onder meer door hun visa, beurzen, subsidies, netwerkmogelijkheden en maatregelen ter waarborging van hun veiligheid te verstrekken; dringt erop aan dat onafhankelijke media systemische en meerjarige bijstand wordt gegarandeerd, met inbegrip van financiering, en dat de capaciteitsopbouw van belangrijke democratische structuren wordt versterkt, waaronder het bureau van de verkozen president Svyatlana Tsichanowskaja, het Verenigd Overgangskabinet, de Coördinatieraad en democratische politieke partijen;
9. verzoekt de EU en internationale organisaties de vertegenwoordiging van de Belarussische democratische krachten te formaliseren in internationale fora zoals de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa, de Parlementaire Vergadering van de OVSE en de Parlementaire Vergadering van de NAVO; prijst de actieve deelname van het Verenigd Overgangskabinet en de Coördinatieraad aan de Parlementaire Vergadering EuroNest, onder meer via de speciale werkgroep inzake Belarus;
10. verzoekt de lidstaten het alarmerende niveau van transnationale repressie door het regime van Loekasjenka, ook op het grondgebied van de EU, met spoed tegen te gaan en een halt toe te roepen; uit zijn bezorgdheid over het misbruik van aanhoudingsbevelen van Interpol door het regime van Loekasjenka om de uitlevering van politieke tegenstanders uit niet-EU-landen te bewerkstelligen; dringt er daarom bij de betrokken landen op aan om geen Belarussische burgers uit te leveren die het regime zijn ontvlucht en bij terugkeer in Belarus met vervolging te maken kunnen krijgen; verzoekt de EU en haar lidstaten het misbruik van internationale aanhoudingsbevelen aan de orde te stellen bij Interpol; benadrukt dat het belangrijk is in ballingschap levende Belarussen tegen vervolging door het regime van Loekasjenka te beschermen en ervoor te zorgen dat zij legaal in de EU kunnen verblijven en werken;
11. eist dat de Belarussische autoriteiten een einde maken aan de criminalisering van de journalistiek, journalisten zowel in Belarus als in ballingschap niet langer intimideren, en de intimidatie van hun familieleden staken; veroordeelt met klem dat de Belarussische autoriteiten onafhankelijke media blokkeren, de toegang tot het internet beperken en journalisten en bloggers arresteren, wat in strijd is met de internationale normen inzake persvrijheid; roept op tot de vrijlating van alle gedetineerde journalisten, waaronder Katsjaryna Andrejeva;
12. veroordeelt de vervolging van de Poolse minderheid en haar vertegenwoordigers in Belarus, met inbegrip van de besluiten om Poolse scholen te sluiten en onderwijs in de

Poolse taal af te schaffen, alsook de opzettelijke vernieling van Poolse begraafplaatsen en erfgoed;

13. betreurt dat de repressieve maatregelen in Belarus zijn uitgebreid tot aanvallen op de godsdienstvrijheid met de vaststelling van de wet inzake de vrijheid van geweten en religieuze organisaties, die een grove schending vormt van het grondrecht op vrijheid van godsdienst, geweten en overtuiging; dringt er bij het regime van Loekasjenka op aan onmiddellijk een einde te maken aan de vervolging van religieuze gemeenschappen en kerken;
14. dringt er bij Belarus op aan alle doodvonnissen om te zetten, een moratorium op de doodstraf in te stellen en toe te werken naar de definitieve afschaffing ervan;
15. herhaalt zijn oproep aan de EU en haar lidstaten om mensenrechtenschendingen en misdrijven tegen de menselijkheid in Belarus te blijven onderzoeken en maatregelen te steunen om de verantwoordelijken ter verantwoording te roepen, onder meer via extraterritoriale en universele jurisdictie; verzoekt de EU en haar lidstaten steun te verlenen aan het besluit van de Litouwse regering om de situatie in Belarus aan te klagen bij het Internationaal Strafhof wegens het begaan van transnationale misdrijven tegen de menselijkheid; moedigt de lidstaten aan zich aan te sluiten bij de rechtszaak die Litouwen bij het Internationaal Gerechtshof heeft aangespannen met betrekking tot de instrumentalisering van migratie door Belarus; is ingenomen met de eenheid en solidariteit die de EU en de lidstaten hebben getoond bij het aanpakken van de veelzijdige bedreigingen die het regime van Aljaksandr Loekasjenka voor de EU vormt;
16. is ingenomen met de voortdurende documentatie van mensenrechtenschendingen door Belarussische niet-gouvernementele organisaties zoals Viasna; prijst het werk van de Belarussische onafhankelijke media ter bevordering van de vrijheid van meningsuiting, en benadrukt dat hun gegevens moeten worden bewaard voor toekomstige gerechtelijke procedures; verzoekt de EU en haar lidstaten concrete steun te verlenen aan maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers die zich inzetten voor het verzamelen en bewaren van bewijsmateriaal over de wandaden en misdrijven tegen de menselijkheid van het regime van Loekasjenka, en te helpen bij het doorgeven van dergelijke documentatie aan de bevoegde internationale organen, waaronder het Internationaal Strafhof;
17. verzoekt de lidstaten te waarborgen dat de inspanningen om door het regime van Loekasjenka gepleegde internationale misdrijven te documenteren en ervoor te zorgen dat voor deze misdrijven verantwoording wordt afgelegd, op VN-niveau worden voortgezet met grondiger onderzoek door het OHCHR naar de mensenrechtensituatie in Belarus, door volledige steun te verlenen aan de VN-groep van onafhankelijke deskundigen inzake de mensenrechtensituatie in Belarus onder voorzitterschap van Karinna Moskalenko, en door het mandaat van de speciale VN-rapporteur voor de mensenrechten in Belarus, Nils Muižnieks, te handhaven om voor blijvend toezicht op de aanhoudende mensenrechtenschendingen te zorgen; benadrukt dat de samenwerking tussen de EU, de VN en internationale mensenrechtenmechanismen moet worden voortgezet om ervoor te zorgen dat verantwoording wordt afgelegd voor misdrijven die

door de Belarussische autoriteiten worden gepleegd; verzoekt de VN-Mensenrechtenraad de mandaten van zowel de speciale rapporteur als de groep van onafhankelijke deskundigen te verlengen tot na 2026 om ervoor te zorgen dat hun essentiële werkzaamheden op het gebied van toezicht op, verslaglegging over en ondersteuning van toekomstige verantwoordingsprocessen in verband met mensenrechtenschendingen in Belarus ononderbroken kunnen worden voortgezet;

18. spreekt in de krachtigste bewoordingen zijn afkeuring uit over de betrokkenheid van het regime van Loekasjenka bij de ongerechtvaardigde, illegale en niet-uitgelokte aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne; is van mening dat het regime van Loekasjenka medeplichtig is geworden aan de misdrijven die Rusland in Oekraïne begaat; is van oordeel dat het Belarussische regime medeplichtig is aan de Russische militarisering van Oekraïense kinderen; verzoekt het Internationaal Strafhof een onderzoek in te stellen naar de ontheemding, indoctrinatie en militarisering van Oekraïense kinderen door het Belarussische regime; verzoekt de EU, haar lidstaten en andere relevante organen op elke noodzakelijke wijze steun te verlenen aan “Bring Kids Back UA”, het initiatief van de Oekraïense president om Oekraïense kinderen weer naar Oekraïne te krijgen;
19. spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de toenemende invloed van Rusland in Belarus, waardoor het bestaan van het land als soevereine staat wordt bedreigd; hekelt de militarisering van het Belarussische grondgebied door Rusland, onder meer door middel van militaire oefeningen zoals Zapad, en waarschuwt dat de inzet van systemen die geschikt zijn voor kernwapens de veiligheid van Europa ondermijnt; verzoekt om meer financiering voor projecten op het gebied van onderwijs, cultuur en identiteitsbehoud, waarmee de Belarussische taal, cultuur en nationale identiteit worden beschermd en tegelijkertijd de vervalsing van de Belarussische geschiedenis door het regime van Loekasjenka en door het Kremlin en aan het Kremlin gelieerde groeperingen wordt bestreden;
20. spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de toenemende onderdrukking van de lhbtq+-gemeenschap, waarbij Belarus het voorbeeld van Rusland en Georgië volgt om deze gemeenschap in de samenleving volledig onzichtbaar te maken;
21. dringt er bij de EU en haar internationale partners op aan de sancties aan te scherpen tegen personen en entiteiten die verantwoordelijk zijn voor de ontduiking van sancties, de ondermijning van de democratie en de rechtsstaat, repressie, mensenrechtenschendingen en misdrijven tegen de menselijkheid en voor de deelname van Belarus aan de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, en tegelijkertijd mazen in de sanctieregeling te dichten; verzoekt de EU sancties op te leggen aan Belarussische entiteiten en personen die verantwoordelijk zijn voor de dwangarbeid van politieke gevangenen, alsook op de goederen die met dergelijke dwangarbeid worden geproduceerd; verzoekt alle in de EU gevestigde bedrijven bijzondere zorgvuldigheid te betrachten en hun betrekkingen te beëindigen met alle Belarussische leveranciers die gebruikmaken van dwangarbeid in hun toeleveringsketen, de burgerrechten en politieke rechten van hun werknemers onderdrukken of openlijk steun verlenen aan het regime van Loekasjenka; roept EU-bedrijven en westerse bedrijven nogmaals op hun

activiteiten in Belarus stop te zetten;

22. verzoekt de Commissie en de lidstaten gerichte sancties op te leggen aan tussenpersonen en enablers die bewust de sancties tegen Belarussische meststoffen omzeilen, en aan personen of entiteiten die productiefaciliteiten leasen, Belarussische meststoffen hermerken, herverpakken of de oorsprong ervan vervalsen, financiering of verzekeringen verstrekken of de doorvoer anderszins vergemakkelijken; dringt aan op een sterkere handhaving en een betere grensoverschrijdende informatie-uitwisseling; neemt kennis van de bevindingen van het Organized Crime and Corruption Reporting Project over sluiproutes naar de EU en de recente inspanningen van Loekasjenka om het gebruik van cryptoactiva en tokenisering uit te breiden om sancties te omzeilen;
23. verzoekt de EU en haar lidstaten een grondig onderzoek in te stellen naar Belarussische en Russische spionagenetwerken in de EU en de kandidaat-lidstaten en deze te ontmantelen, en benadrukt nogmaals dat Russische en Belarussische diplomaten in het Schengengebied aan beperkingen moeten worden onderworpen;
24. verzoekt de EU en de afzonderlijke lidstaten de vertegenwoordiging van de Belarussische democratische krachten in de EU verder te formaliseren door hen te ondersteunen bij het openen van kantoren in de Europese hoofdsteden en hen toe te staan voorlopige documenten af te geven aan Belarussische burgers in ballingschap;
25. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de relevante EU-instellingen, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa, de Raad van Europa, de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten, de vertegenwoordigers van de Belarussische democratische krachten en de de facto-autoriteiten van Belarus.